

Beavdegirji • Møtereferat

Ášši/Sak:	Halvårlig politisk møte mellom Sametinget og Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Min čuj./Vår ref:	18/2938 - 12
Beaivi/Dato:	11.09.2019
Mielde/Tilstede:	Fra Sametinget: President Aili Keskitalo Rådsmedlem Henrik Olsen Politisk rådgiver Eirik Larsen Fra kommunal og moderniseringsdepartementet: Statsråd Monica Mæland Statssekretær Anne Karin Olli Politisk rådgiver Kristoffer Aardal Hanssen
Hálddahusas/Fra administrasjonen:	Fra Sametinget: Avdelingsdirektør Tommy Somby Avdelingsdirektør Hege Fjellheim Fagleder Carl Erik Moksness Fagleder Per Johannes Marainen Fra kommunal og moderniseringsdepartementet: Ekspedisjonssjef Bjørn Olav Megard Avdelingsdirektør Kristin Solbjør Avdelingsdirektør Marit Aaberg Seniorrådgiver Kjetil Vevle Rådgiver Ole Drægni Rådgiver Ida Johanne Warnes Kjøøy
Čoahkkinjodiheaddji/Møteleder:	President Aili Keskitalo
Čáli/Referent:	Sametinget

Halvårlig politisk møte mellom Sametinget og Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Saksliste:

1. Språksaker
 - a) Oppfølging av Hjertespråket – prosess og tidsplan
 - b) Språkåret, språkløftet og språkuka – anmodning om deltakelse
 - c) Nye Narvik og språkkrettheter – drøfting av løsninger som legges fram på møtet i Narvik 2. oktober 2019
2. Konsultasjonsloven – prosess
3. Prop. 134L - endring i finnmarksloven
4. Stortingsmeldingen om samisk språk, kultur og samfunnsliv
 - o Orientering om rådets sak til plenum
 - o Neste års melding - samarbeid/prosess og tema.
5. Utbygging av Beavváš Sámi Našunálateáhter og Samisk videregående skole
6. Status i arbeidet mot vold i nære relasjoner

1 Språksaker

1 a) Oppfølging av hjertespråket

Sametinget anmodet statsråden om å påse at arbeidet fremover holder den tidsplanen som nå er satt slik at lovproposisjon med tilhørende meldingsdel ferdigstilles og sendes til Stortinget i god tid før valgperioden utløper.

Konklusjon:

Statsråden har ikke fått tilbakemelding om fravik og jobber etter dette. Det er enighet om prioritet og framdrift.

1b Språkåret, språkløftet og språkuka

I forbindelse med språkåret, språkløftet og språkuka har Sametinget gått bredt ut og invitert til å delta i synliggjøringen og feiringen av samiske språk for å bidra til å heve statusen for språk som er sterkt truet. I samarbeid med Sametinget i Finland jobber Sametinget med en egen samisk språkuke. Sametingene vil at så mange som mulig, både private og offentlige vil være med på å synliggjøre samiske språk. Hittil har det vært god respons.

Sametinget har forventninger til at regjering og departement vil være med på feiringen ved å selv ta initiativ til markeringer og eller delta på ulike arrangement. Samisk språkuke er i uke 43; 21.-27. oktober 2019.

I tillegg er det internasjonale arrangement og prosesser som Sametinget i Norge følger tett. Sametinget ønsker spesielt at Norge bidrar og støtter to punkter i sluttdokumentet for språkåret. Det er ønske om en urfolksplattform i UNESCO og et eget tiår for urfolkspråk.

Det er også en språkteknologikonferanse i Paris 5.-6. desember der det vil være viktig med deltagelse fra Norge.

Konklusjon:

Statsråden vil vurdere invitasjoner og prosesser i tilknytning til dette og videreformidle det i den grad det berører andre departement.

1c Nye Narvik og språkrettigheter

Statssekretæren og sametingsrådet hadde møte med nye Narvik kommune m.fl. i Narvik 12. mars 2019. På møtet var det ikke fremmet løsninger på hvordan språkrettigheter til samiske innbyggere skulle ivaretas, det ble sagt at dette skulle man komme tilbake til. Nå er det berammet et nytt møte med nye Narvik 2. oktober 2019. Sametinget har forventninger til at departementet har forslag til mulige løsninger som presenteres på møtet, og at disse er drøftet med Sametinget i forkant. Sametinget understreket også lovnaden fra regjeringen i denne prosessen om at ingen skulle komme dårligere ut.

Statsråden venter på initiativ og søknad fra kommunen og vil også kunne bidra økonomisk om det er nødvendig. Prosessen er avhengig av et initiativ fra kommunen for å kunne initiere løsninger.

Innbyggerne fra Tysfjord kommune som blir en del av nye Narvik vil ikke ha de samme rettighetene de hadde ved at de nå blir del av en kommune som ikke er en forvaltningskommune for samisk språk.

Konklusjon:

Statsråden understreket at kommunen må være aktivt med i prosessen for å finne en løsning og er den ansvarlige part. Departementet avventer videre initiativ og søknad fra kommunen.

Departementet vil utarbeide en juridisk betraktning i forkant av møtet 2. oktober 2019, for å få avklart hvilke endringer av rettigheter den nye kommunegrensen vil få for de samiske innbyggerne når den nye kommunen ikke lenger er en del av forvaltningsområdet for samisk språk. Departementet vil orientere Sametinget om dette arbeidet. Det vil også bli vurdert behovet for et felles formøte mellom departementet og Sametinget.

2 Konsultasjonsloven

Sametinget viste til tidligere korrespondanse vedrørende den uvanlige prosessen dette lovarbeidet har fått. Departementet ser den utfordring dette har medført og vil på best mulig måte gjøre det som er nødvendig for å få saken tilbake til Stortinget.

Administrativt pågår det et konstruktivt samarbeid mellom departementet, KS og Sametinget som forbereder et utkast til en veileder.

Sametinget understreket at det må være et aktivt arbeid for å hindre at det oppstår konflikter mellom aktører i det norske samfunn og den samiske befolkning. Sametinget setter stor pris på den tydelighet statsråden har vist, blant annet med innlegg i Nordlys 27. juni. Sametinget deler statsrådets oppfatning av at det ikke bør være grunn til å trekke i tvil den plass det samiske folk skal ha i Norge, og den posisjon Sametinget skal ha som folkevalgt forsamling for samene som urfolk.

Departementet har vært i møte med flere kommuner og jobbet tett med KS. Departementet har opplevd dette som positivt og konstruktivt. Dette er vanlig prosedyre i denne type hørings saker. Et eventuelt samarbeid om å informere kommuner vil kunne gjennomføres når loven er vedtatt.

Konklusjon:

Departementet og Sametinget vil vurdere behov for informasjonssamarbeid overfor aktuelle kommuner når loven er vedtatt.

3 Prop. 134L - endring i finnmarksloven

Sametinget viste til plenumsvedtak SP 011/19 - Endringer av finnmarksloven som følge av sammenslåing av Finnmark og Troms fylker.

Selv om saken er avsluttet ved konsultasjoner ønsket Sametinget å løfte den på møtet for å påpeke at løsningen ikke er i henhold til Sametingets vedtak i sak SP 011/19.

Sametinget ser det som vanskelig å etablere nye og egne strukturer for oppnevningen av styrerepresentanter fra innbyggerne i Finnmark. Sametinget mener likevel at det er viktig å legge til

rette for at valget av styremedlemmer skjer av organ og med en framgangsmåte som er, og oppleves, representativ og legitim, for samene og Finnmarks øvrige befolkning. Løsningen som man her landet på, etter ikke å ha kommet til enighet, mangler denne representativiteten, ifølge Sametinget. Sametinget varslet at de vurderer å ta initiativ til å endre reglene for valg av styremedlemmer.

Departementet fastholdt at denne prosessen kun var en teknisk tilpassing til sammenslåingen av Troms og Finnmark og var ikke noe som skulle føre til øvrig endringer i loven. Derfor er det heller ikke tatt hensyn til forslag som gikk ut over det rent tekniske. Hensikten er å beskytte det geografiske området Finnmark. Dersom endringen har utilsiktede konsekvenser kan departementet se på dette på nytt.

Konklusjon:

Saken ble tatt til orientering og diskutert med bakgrunn i at det foreligger en avsluttet konsultasjon der man ikke kom til enighet.

4 Stortingsmeldingen om samisk språk, kultur og samfunnsliv

- Orientering om rådets sak til plenum i september
- Neste års melding - samarbeid/prosess og tema.

Som en del av konsultasjonene mellom regjeringen og Sametinget om ny budsjettordning ble det besluttet at det fra 2019 etableres en ordning med at regjeringen hver vårsesjon legger fram en kortfattet situasjonsbeskrivelse og framoverskuende melding til Stortinget om samiske forhold. Sametingets vurderinger skal komme fram i meldingen.

Sametinget er fornøyd med at regjeringen legger frem en situasjonsbeskrivelse og framoverskuende melding til Stortinget om samiske forhold. Dette vil bidra til å skape debatt i Stortinget og i det samiske samfunnet rundt samiske saker. Prosessen og samarbeidet knyttet til den første meldingen har ikke vært optimal og det har vært avholdt et eget evalueringsmøte med dette som tema.

Grunnen til dette er sannsynligvis at det ikke ble gjort en forventningsavklaring på et tidlig tidspunkt, samt en avklaring av handlingsrommet knyttet til Sametingets merknader i dokumentet. Denne avklaringen har Sametinget nå fått.

Regjeringen har, etter ønske fra Sametinget, besluttet at tema for neste års melding blir digitalisering. Meldingen vil kunne ta utgangspunkt i regjeringens digitaliseringsstrategi for offentlig sektor 2019–2025, og se hen til Sametingets digitaliseringsstrategi som ble vedtatt av plenum 6. desember 2018. Meldingen vil også kunne ses i sammenheng med regjeringens oppfølging av NOU 2016:16 *Hjertespråket* og arbeidet med ny språkmelding, som koordineres av Kulturdepartementet.

Som følge av et administrativt evalueringsmøte med Sametinget i juni 2019 er det bestemt at arbeidet med meldingen skal legges opp noe annerledes enn i fjor. Sametinget vil få mulighet til å spille inn et tidlig notat om sine forventninger og innspill til meldingsarbeidet. Fagdepartementene vil spille inn et første utkast til tekst, som deretter vil bli oversendt Sametinget. Sametinget vil kunne komme med sine innspill til teksten, og eventuelt velge å synliggjøre sine vurderinger i egne merknadsfelt. Innspill fra Sametinget skal vurderes av fagdepartementene før KMD innarbeider dem i meldingsteksten, og før utkastet til stortingsmelding sendes på departementsforeleggelse.

Arbeidet legges opp med tanke på framleggelse for Stortinget i juni 2020.

Konklusjon:

Det blir viktig å tidligst mulig få en forventningsavklaring på samarbeid og prosess i arbeidet med meldingen.

Tema for neste års melding blir digitalisering.

5 Utbygging av Beavváš Sámi Našunálateáhter og Samisk videregående skole

Sametinget redegjorde for rådets sak til plenum i september.

Sametingsrådets innstilling:

Sametinget slutter seg til forslaget om et samlokalisert nybygg i Kautokeino for Beavváš Sámi Našunála teáhter og Sámi joatkkaskuvla ja boazodoallokuvla/ Samisk videregående skole og reindriftsskole. Sametinget er tilfreds med og slutter seg til det Statsbygg så langt er kommet fram til i prosjektavklaringen og den tilhørende oppstart forprosjekt rapporten(OFP-rapporten). Prosjektavklaringen så langt viser at både skolen og teateret vil kunne utføre sine samfunnsoppdrag på en god måte med et nytt samlokalisert bygg.

Sametinget gir sin tilslutning til de samfunns- og effekt mål som er utarbeidet av partene i prosjektrådet og i prosessen og at de målene vil ligge til grunn for den videre prosjektering og planlegging av dette samlokaliserte nybygget.

Sametinget vil dekke de økte busleiekostnadene som følge av nytt bygg til Beavváš samisk nasjonalteater. Sametinget legger til grunn at de kostnadene vil framkomme i forprosjektfasen og at Sametinget inviteres til å ta stilling til det i forprosjektfasen. Sametinget legger til grunn at Stortinget følger opp med en busleiekompensasjon til Sametinget tilsvarende økt busleie for Beavváš.

Utover økt busleie, er også Sametinget innstilt på å følge opp tilskuddet til Beavváš som følge av større aktivitet og behov for mer ressurser knyttet til flere produksjoner, flere forestillinger og at det dekker et større område. Sametinget og teateret ser nærmere på ambisjonsnivået og budsjettbehovet knyttet til det på et senere tidspunkt. Dette forutsetter at Sametinget gis rammer som gjør det mulig.

Sametinget gir sin tilslutning til prosjektavklaringen så langt og ber regjeringen bidra til at forprosjektfasen iverksettes så snart som mulig.

Konklusjon:

Saken tas til orientering.

6 Status i arbeidet mot vold i nære relasjoner

Regjeringen besluttet i juni 2019 at det skal utarbeides en ny tverrdepartemental handlingsplan mot vold i nære relasjoner med en egen del om vold og overgrep i samiske områder.

Den egne delen i handlingsplanen som skal omfatte vold og overgrep i samiske områder følger opp nyere forskning og oppfordringen fra Sametinget og flere andre sentrale aktører om å utarbeide en handlingsplan mot vold og overgrep i samiske samfunn.

Justis- og beredskapsdepartementet leder arbeidet med planen i samråd med berørte departement. Justis- og beredskapsdepartementet er i dialog med Sametinget og Kommunal- og moderniseringsdepartementet om hvordan Sametinget og øvrige samiske aktører skal involveres i arbeidet med planen.

Konklusjon:

Saken tas til orientering.